

Nyheter från EU-projektet SUPERB

september 2023

Hösten ...

... är min, och många andras favoritårstid i skogen! Tid för bär och svamp och kanske jakt. Tid att samla och fylla förråden med allt ätbart som skogen ger. Och i år är det verkligen ett super-svampår. Många har nog för första gången upptäckt spänningen med att leta svamp och lyckan när man hittar ett riktigt bra ställe. Grattis till er!

I den svenska delen av SUPERB-projektet går inventeringssäsongen mot sitt slut. Nu väntar sammanställning och analys av det insamlade materialet, bland annat över 600 timmar av inspelade fågelljud och uppskattningsvis tusentals inspelningar av fladdermöss. Som tur är kan vi ta hjälp av datorer för att analysera ljuden. Snart drar även åtgärderna i restaureringsområde Ume Älvdal igång, i första hand sådana åtgärder som görs för hand, t.ex. att röja fram lövträd i täta bestånd och skada och ringbarka vissa träd för att på så sätt skapa död ved. Senare kommer även skogsmaskiner användas för att kunna avverka större granar och på så sätt gynna lövträd. Allt för att skapa bättre förutsättningar för vitryggig hackspett och andra arter som trivs där skogen innehåller mycket död ved och domineras av lövträd. Läs mer om Lövskogsprojektet i Ume Älvdal här: <https://www.vk.se/2023-09-01/skogsprojekt-vid-umealven-ska-framja-sarbar-fagelart-de8b1> (för er som har digital tillgång till Västerbottens-Kuriren)

Under tidiga hösten har vi även fått möjligheten att träffa både studenter, markägare och andra skogsintresserade, vilket varit väldigt intressant och givande. Senare i höst planerar vi för fler träffar, både i fält- och inomhus. Läs mer om vad som är på gång och vad som hänt sedan i våras, i nyhetsbrevet nedan.

Åsa Granberg, Koordinator för det svenska demo-området i SUPERB

Träffar med studenter, markägare och andra intresserade

I början av hösten fick Åsa Granberg möjligheten att, tillsammans med bl.a. Anders Pettersson från Sorsele Allmänningskog, Ann-Kristine Vinka från Biosfärområde Vindelälven-Juhttátahkka och Marja Skum från Grans sameby, vara med som gästlärare för SLU:s skogsvetarstudenter när de besökte Sorsele och Ammarnäs under kursen Norra Sverigeresan. Dagen var verkligen kul med många insiktsfulla frågor och diskussioner med studenterna och de andra lärarna! Under hösten har Åsa även deltagit och berättat och diskuterat skoglig restaurering vid en skogsträff i Sorsele och en i Vännäs, båda anordnade av Skogsstyrelsen. Båda träffarna var mycket lyckade, med stort deltagande och intresse. I juli var SUPERB-projektet även inbjudna till Kullar och Klang för att berätta om kopplingen mellan skoglig restaurering och hållbarhet. Antalet deltagare var kanske inte så stort vid detta tillfälle, men presentationen spelades in för den som vill se den i efterhand:

<https://kullaroklang.se/videos/>

Värdefullt höstmöte med svenska SUPERB:s rådgivande grupp

För att kunna diskutera och få råd i kluriga frågor och för att förankra det vi gör i projektet på nationell nivå, så har vi engagerat en rådgivande grupp för den svenska delen av SUPERB. Syftet är även att deltagarna ska få möjligheter att diskutera och höra varandras perspektiv på skoglig restaurering. I gruppen sitter representanter för Skogsstyrelsen, Naturvårdsverket, Sveaskog, Skogssällskapet och SLU, liksom även Länsstyrelsen Västerbotten och Biosfärområde Vindelälven-Juhttáahkka. Hittills har vi haft tre möten. Förutom att presentera SUPERB har vi även diskuterat några specifika frågor lite mer ingående, t.ex. hur deltagarna ser på framtiden när det gäller skoglig restaurering, givet EU-lagstiftning, nationell politik, nya finansieringsmodeller med mera. Under senaste mötet som hölls 29 augusti diskuterade vi skoglig klimatanpassning och restaurering och hur de kan samverka eller motverka varandra. Mötena med den rådgivande gruppen är mycket värdefulla för projektet och vi vill rikta ett stort tack till medlemmarna i gruppen för att ni ställer upp!

Svenska förutsättningarna i ett europeiskt skogsperspektiv

Den svenska delen av SUPERB-projektet utgörs framför allt av att vi tillhandahåller ett av tolv demo-områden i Europa. Demo-områdena och restaurering i dessa är centrala i SUPERB-projektet, men det görs också mycket annat, till exempel: sammanställningar av metoder, befintlig praktisk kunskap och erfarenhet av restaurering, undersökningar om vilken inställning allmänhet och olika intressenter har till skogliga frågor och restaurering, liksom kartläggning av lagar, regler och policys i de olika länderna som kan ha betydelse för om och hur restaurering av skog kan genomföras på större skala.

Eftersom vårt demo-område är SUPERB:s enda i den boreala regionen, och för att skogen är en mycket viktig del i det svenska samhället, tycker vi att det är extra viktigt att de svenska och boreala förutsättningarna och perspektiven lyfts fram på ett bra sätt. Därför hjälper vi till så mycket som möjligt i andra delar av SUPERB. Under hösten kommer vi bland annat hjälpa till att testa enkäter till allmänhet, ta fram förslag till olika scenarier för att en annan del av SUPERB-projektet ska kunna modellera hur skogen och olika skogliga nyttor kan komma att se ut i framtiden, liksom vara bollplank och hjälpa till med kontakter och underlag till en forskargrupp som ska undersöka ökat utbo-ägande av skog och hur det påverkar bygder och potentialen för restaurering av skog i regionen.

Att skala upp restaurering

I SUPERB:s tolv demo-områden samlas kunskap och erfarenheter som syftar till att kunna skala upp initiativ i tid och rum. Arbetet med att ta fram planer för framtiden efter projektet har påbörjats där hinder och möjligheter ska beskrivas. Finansiering, lagar och policy utgör viktiga frågor men även hur behovet av restaurering ska förankras bland regionala aktörer ses som centralt. Som en del av denna process besöker Bengt Gunnar Jonsson, Mittuniversitetet/svenska SUPERB, i slutet av september demo-området i Kroatien-Serbien som fokuserar på restaurering av strandskogar längs Donau och närliggande vattendrag.

Studie av sammanhängande skog med höga naturvärden

Som examensarbete så har Xiaoming Wang på Lunds universitet, med Johan Svensson och Bengt Gunnar Jonsson som handledare, analyserat granskog, tallskog och lövskog med höga naturvärden inom Biosfärområde Vindelälven-Juhttáahkka. Resultaten jämförs med länsstyrelsens värdeetrakter och visar på möjliga områden där restaurering kan förbättra konnektiviteten, alltså funktionellt sammanhängande skogar och skogstyper. Resultaten visar också att förutsättningar är bra för gran i

fjällnära skog, mindre bra för tall generellt, men också att det finns stora brister i lövskog där sådan behöver återskapas i stor utsträckning. Länk till examensarbetet: <https://lup.lub.lu.se/student-papers/search/publication/9123173>

SUPERB:s rekommendationer för lagstiftning om restaurering av natur

EU:s restaureringslagstiftning har varit ett aktuellt och både risat och rosat initiativ. I maj publicerade SUPERB, med bland annat Johan Svensson som författare, en så kallade policyrekommendation för det fortsatta arbetet. Som uppföljning på informationen i förra nyhetsbrevet så ingår i rekommendationerna att restaurering måste vara framåtsyftande och anpassningsbar till klimatförändringar, att många av de skogar som kommer i fråga för restaurering är kulturskogar, att det är viktigt att samtidigt restaurera sammanhängande på olika geografiska skalor, och att det behövs funktionella indikatorer (mått) och övervakningssystem för effekterna av restaurering på biologisk mångfald. Länk för att läsa SUPERB:s Policy recommendations for the EU Nature restoration Law:

https://forestorestoration-b4f9.kxcdn.com/wp-content/uploads/2022/05/Nature-Restoration-Law_PolicyBrief.pdf

Två nya rapporter om ekonomi och restaurering

I SUPERB jobbar en grupp med forskare från olika länder i Europa med att undersöka ekonomi och restaurering av skog. Nu har forskare från denna grupp publicerat två rapporter. I den ena ställs frågan i vilken utsträckning privat finansiering kan bidra till att uppnå målen för biologisk mångfald? Författarna varnar för att även om privata marknadsbaserade mekanismer spelar en viktig roll för att ta itu med vissa drivkrafter för förlust av biologisk mångfald, finns en övertro på den typen av finansiering i Kunming-Montreal Global Biodiversity Framework. Länk till mer info: <https://forestorestoration.eu/the-role-of-private-finance-in-achieving-biodiversity-targets/>

I den andra artikeln förklarar SUPERB-forskare varför oberäknelig och kortsiktig miljöpolitik, med irreversibla effekter på naturen, är irrationell ur ett samhällsligt och ekonomiskt perspektiv. Länk till mer info: <https://forestorestoration.eu/new-policy-brief-the-cost-of-putting-the-environment-on-the-backburner/>

Kommande aktiviteter där SUPERB-projektet medverkar

25 september. Möte med Västerbottens regionala skogsprogramns programråd i fält med besök vid SLU:s schackrutehuggningsförsök på Nydala och Umeå kommuns och SUPERB:s restaureringsområde Ume Älvdal.

Oktober. Träff för markägare i trakten av Granö/Lycksele (Tjäderberget), i samverkan med Skogsstyrelsen, projektet Grip-on-LIFE och SCA, med fokus på hyggesfria metoder, hänsyn vid vatten och naturvårdsåtgärder

Oktober. Träff för markägare i närheten av Umeå, i samverkan med Norra Skog och projektet Grip-on-LIFE, med fokus på hyggesfritt skogsbruk, hänsyn vid vatten och naturvårdsåtgärder

Senhöst – vinter. Inomhusträffar för markägare med fokus på naturvård och ev. hyggesfria metoder i ett landskapsperspektiv

Mer info om SUPERB

Länk för att läsa mer om framför allt den svenska delen av SUPERB-projektet (på svenska):
<https://www.skogsprogramvasterbotten.se/genomforande/pagaende-superb/>

Länk för att läsa mer om SUPERB-projektet och de olika demoområdena (på engelska):
<https://www.forest-restoration.eu>

Länk för att läsa de senaste nyheterna från SUPERB:s alla demo-områden (på engelska):
<https://www.forest-restoranon.eu/news-events/>

Faktaruta SUPERB

Syftet med EU-projektet SUPERB, som pågår 2022–2025, är att utveckla kunskap om, skapa förutsättningar för, och genomföra storskalig restaurering av skogar och skogslandskap i hela Europa – i samarbete med lokalsamhällen, markägare och andra partners.

Mycket av genomförandet är baserat i tolv så kallade demo-områden utspridda i flertalet länder inom EU. Demo-områdena representerar både många olika skogstyper, men även många olika typer av restaureringsåtgärder, och visar på ett tydligt sätt hur de olika skogarna, behoven och möjligheterna till skoglig restaurering kan se ut i Europa.

Det svenska demo-området, som utgörs av Biosfärområde Vindelälven-Juhttåthakka, är det enda demo-området inom SUPERB som representerar den boreala skogen. Den svenska delen av SUPERB leds av Sveriges lantbruksuniversitet tillsammans med Länsstyrelsen Västerbotten, i samverkan med Biosfärområde Vindelälven-Juhttåthakka, Skogsprogram Västerbotten och Skogsstyrelsen.

Länsstyrelsen
Västerbotten

SKOGSPROGRAM
VÄSTERBOTTEN

SKOGSSTYRELSEN